

Een nieuw regeringsvliegtuig? Dan vliegt in Den Haag vooral het geld weg

Posted on 10 september 2026 by Menno Swart

De aankoop en de verkoop van een regeringsvliegtuig is een beproefd recept voor rumoer en ophef in de media. En in sommige gevallen de verspilling van miljoenen euro's aan belastinggeld.

Deze zomer werd onthuld dat VVD-minister Vincent Karremans (Infrastructuur en Waterstaat) in het geheim een opdracht gaf aan Airbus om een nieuw peperduur toestel te leveren. Dit is noodzakelijk volgens het ministerie, omdat KLM in de toekomst alleen nog maar met Airbus gaat vliegen. Het huidige staatsvliegtuig, de PH-GOV, is een Boeing van nog maar zeven jaar oud en zou in principe nog jaren kunnen doorvliegen.

Het aankoop-proces van de GOV (van *government*) verliep op z'n zachtst gezegd moeizaam. In eerste instantie had de regering in 2016 een tweedehands Airbus uit India op het oog, uit de boedel van een failliete luchtvaartmaatschappij. Een

buitenkansje, jubelden de ambtenaren, maar de deal ging niet door. Te veel financiële juridische haken en ogen.

De regering besloot vervolgens om toch maar een nieuwe te bestellen. De offerte van Airbus namen ze niet eens in overweging, het moest en zou een Boeing worden. De iconische KBX ging na 21 jaar trouwe dienst in de verkoop op een soort Marktplaats voor vliegtuigen. Met als triest resultaat: een miljoenenverlies voor de schatkist.

Twee keer pech

KBX was een begrip. De letters staan voor Koningin BeatriX, die er het meeste mee vloog. Een uniek VIP-toestel, gekocht in 2006 voor 75 miljoen gulden. Een actiegroep probeerde de KBX in Nederland te houden maar dat was niet mogelijk. Een koper klopte al aan de deur. Toenmalig VVD-minister van Infrastructuur en Waterstaat, Melanie Schultz van Haegen, schreef in april 2017 aan de Tweede Kamer dat het oude regeringsvliegtuig was verkocht aan de Australische luchtvaartmaatschappij Alliance Airlines, voor 3,7 miljoen euro.

Dit geld zou gebruikt worden om de koopprijs te drukken van het nieuwe regeringsvliegtuig, de PH-GOV. 92,7 miljoen euro minus 3,7 miljoen uit Australië, dan bleef er onder de streep 89 miljoen over. Dachten de ambtenaren. Maar het pakte heel anders uit en de Australiërs lachten in hun vuistje. Zij hadden hun zaakjes wél goed geregeld en een slimme constructie bedacht.

In het Rijksjaarverslag 2018 stond een bedrag van 2,5 miljoen als opbrengst van de KBX, geen 3,7 miljoen. Waar was die 1,2 miljoen gebleven? 'De lagere netto-opbrengst van de KBX kwam onder meer door extra kosten die zijn gemaakt voordat het toestel overging en door een flinke koersdaling van de Australische dollar. Extra kosten zijn gemaakt omdat het toestel later werd opgeleverd dan voorzien vanwege de benodigde certificering voor de noodverlichting,' aldus een woordvoerder van het ministerie. Oftewel, Fokker in Woensdrecht moest voor veel geld aan de KBX sleutelen vóór het toestel naar Australië mocht vliegen.

Andermaal pech voor de Nederlandse belastingbetaler. Slim onderhandeld door Alliance, want zowel de certificering als het valutarisico waren op het bord van de Nederlandse overheid terechtgekomen.

Later kwam nóg een tegenvaller bovendrijven waar het ministerie geen rekening had gehouden: KLM eiste dat speciale apparatuur werd ingebouwd in de cockpit van de PH-GOV, voor het lieve sommetje van 1 miljoen euro. Door deze extra kosten, gecombineerd met lage opbrengst van de KBX, kwam de aanschaf van de hagelnieuwe GOV veel hoger uit dan de minister had voorgeschoteld. Niet 89 miljoen, maar 91,2 miljoen euro. Een verschil van maar liefst 2,2 miljoen euro. Nooit zijn er Kamervragen over gesteld.

Geschenk uit de hemel

Terug naar Australië. Voor de twee topmannen van Alliance Airlines, Steve Padgett en Scott McMillan, was het koninklijke vliegtuig een geschenk uit de hemel. Wellicht hadden ze de KBX gespot in Brisbane, de thuisbasis van Alliance. De Fokker was hier namelijk geland tijdens het staatsbezoek aan Australië in 2016. Een eigenwijze koning Willem-Alexander stond erop dat de KBX meeding, terwijl de gastheren een ander VIP-toestel – gratis – hadden aangeboden voor de binnenlandse vluchten. Vanwege het geringe bereik van de Fokker moest het toestel met veel tussenstops naar Down Under vliegen. Het koningspaar nam zelf een lijnvlucht.

Niet handig: de minister had de Kamer verkeerde informatie verstrekt. Alliance bleek niet de echte koper van het toestel. Dat was KBX Pty Ltd., speciaal opgericht in april 2017 door de heren Padgett en McMillan, als een privé-investering, met als doel om de KBX uit te *leasen* aan Alliance Airlines. Het vliegtuig bleef er exact hetzelfde uitzien als in de Hollandse hoogtijdagen. Met een nieuwe Australische registratie: VH-KBX. En op de romp was het Rijkswapen vervangen door een goedgeijkende kopie.

De eerste transactie van KBX Pty Ltd.: de twee Rolls Royce Tay-motoren van de KBX eraf schroeven en meteen doorverkopen aan Alliance Airlines voor 3.130.855 AUD (Australische Dollar). Op haar beurt kocht KBX Pty Ltd. twee andere motoren van Alliance voor 1.530.855 AUD. Dit stuivertje wisselen leverde een boekwinst op van 1,5 miljoen AUD, ongeveer 920.000 euro.

De KBX was kassa voor het duo Padgett en McMillan. De financiële tovertruc werd uitgevoerd met steun en medeweten van de aandeelhouders van Alliance. De twee directeurs waren de koning te rijk. Ze hadden voor zichzelf een goedgevulde pensioenpot geregeld, met dank aan Nederland.

De Fokker was bedoeld voor VIP-vluchten in Australië en Azië. Alliance was ervan overtuigd dat klanten in de rij zouden staan voor het bijzondere toestel, waarmee de Nederlandse koning de wereld was rondgegaan, ook als piloot. Maar de KBX heeft uiteindelijk weinig gevlogen, mede door de coronacrisis.

In 2023 stond de KBX eenzaam opgeborgen in een hangaar. Via een Nederlands bedrijf kwam de Fokker 70 in november 2024 in Kenya terecht. Gekocht door Skyward Airlines, om te gebruiken als VIP-toestel. In de originele staat, met dezelfde oranje kleuren, inclusief de stoelen waarop toenmalig koningin Beatrix, koning Willem-Alexander en premiers als Jan Peter Balkenende en Mark Rutte nog gezeten hebben. Tijdens het staatsbezoek aan Kenia, in maart 2025, stond onze vorst op het vliegveld van Nairobi oog in oog met 'zijn' oude vliegtuig. De cirkel was weer rond.

Misplaatste zuinigheid

Hopelijk kan de KBX na bewezen diensten in Kenia ooit terug naar Nederland, met luchtvaartmuseum Aviodrome in Lelystad als laatste rustplaats. Dit zou dan een nieuwe kans zijn om het Fokker-erfgoed te bewaren op eigen bodem. Ook ministers en ambtenaren kunnen leren van de lessen uit het verleden: door hun misplaatste zuinigheid konden twee Australische goudhaantjes hun zakken vullen met Hollands glorie.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? [Doneren kan zo](#). **Hartelijk dank!**